

List za koristi delavškega ljudstva. Delavci so opravičeni do vsega kar producira.

This paper is devoted to the interests of the working class. Workers are entitled to all what they produce.

PROLETAREC

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

Office: 587 So. Centre Ave.

"Delavci vseh dežela, združite se!"

PATITÉ!

na številko v oklepaju
ki se nahaja poleg vašega naslova, prilepljenega spodaj ali na ovtiku. Ako (92) je številka tedaj vam s prihodnjo številko našega lista poče naročina, Prosimo ponovite jo takoj.

Štev. (No.) 91.

Chicago, III., 8. junija (June), 1909.

Leto (Vol.) IV.

Od blizo in daleč

Ruski car batjuška, vzor in jubljene naših narodnjakarjev, je izvedel o turških dogodkih in v svoji vnebosegajoči modrosti dejal, da so Mladoturki prav tako tuje, kakor ruski revolucionarji in kakor prekucubi sploh. Kasno prizmodarijo pove včasi kronani tercij in morilec, kažejo najbolje imena obtoženih socialistov demokratov v moskovskem procesu. Obtoženi so: Privatni docent na moskovskem vseučilišču Roškov, laborant na vseučilišču Prosin, preiskovalni sodnik dr. Šešerev, sin dvornega svetnika Špaskij, učiteljice Budagova, Kondratenkaj, Kajtirzeva, Šramka, Vsesjekatka, Mačekova, Vlasova, bolniški strežnici Poštrovska in Kamojeva, plemkinja Šimnikovičeva, dijakinja in hči polkovnika Matjaševičeva, dijakinja Burevičeva, učiteljica sonoga Sokolova, plemkinja Kužicka, častna meščanka Pokrovskaja, dijaki Gracjanov, Pokrovskij, Todotov, Pržibovskij, Kiželstein, Bakis, učitelj Sokolov, maščenčani Gavrilov, Gruecov, Dolens, Berkovec, Meščerjekov, Vodoljskij, kmetje Mečenin, Šorčev, Kulikov in Sporišev. Sodnija ni bila sledičih: Dr. Vladimirskej, obzdravnik Krubič, zdravnica Čavirina, provizorja Klimik in Kalper, dijak Šereževskij, učitelj Inzarova in Bjelskaja. Toma kažejo dovolj jasno, kako rav ima Nikolaj, če imenuje revolucionarje — tuje. Če bi bilo njegovih žilah toliko ruske krvi, bi človek še kakorkoli razumel tako govorjenje.

V boju s trusti žanje vlada oraz za porazom. Prijatelji truda za sladkor so poskrbeli v sečatu, da je vlada zopet blamirana, a bodo trustjami, ki se pečajo s sladkorno industrijo, še v prihodek zakonitom potom izzemanljivljeno. Posamezni senatorji so res stro nastopili proti sladkornemu trustu, ki nima le tega privilegija, da ga varuje izvanredno visoka uvozinska colnina, ampak tudi to lastnost, da svoje protrotnike — vlado goljuha priagi.

V senatu je večina trdila, da bi sladkorni trust že prijela, ako bi ne bilo treba bati, da bi se škoval domači sladkorni industriji. Ta trditev je zelo dvomljive rednosti, ajo je preščemo gledeli, da je vse drugo pridelano takoj.

Osabni pekovski mojstri so izpravili pomočnike, ker so se na prvega maja vdeležili pohoda stavkujočih židovskih pekovskih pomočnikov kot pričetek za splošno stavko.

Pekovski mojstri so podlegli in pomočniki so zmagali sijajno. Tako zmagujejo delave povsod, kjer so dobro organizirani in zavedni.

V mesecu marcu t. l. so v sveti Rusiji oobsodili 143 oseb na smrt, 52 oseb je bilo obešenih. V Tambovu in Kuršu so trije oobsedjeni na smrt zvršili samomor. V Tambovu so napadli stražarja, muveli samokres, da so potem končali sebi življenje.

V prvem četrt letju 1909 je bilo oobsedenih 396 na smrt in smrtna sodba se je zvršila nad 230 osebami.

V prvih treh mesecih 1909 so plačali časniki 50,675 rubeljev denarni globe.

V Rusiji se še danes vlada v znamenju vislje in torbe.

Organizirani francoski in španski delaveci so odposlali španskemu ministru notranjih zadev 400 tisoč ton, ne da bi bilo boba plačati colnino, kubanski sladkor pa ima 35 odstotkov colninskega popusta. Sladkor z Habsburgovimi otokov in Porto Rico je colnino prost.

Vzlie temu bo pa trust prodaja sladkor, kot bi plačal za njeno colnino.

In to je humbug!

V nekterih mestih v državi Illinois je v veljavni mestna rediba, katera določa, da mesto lahko prisili vsakega državljana, 6 dni čisti in snaži mestne ulice ali pa plača tri dollarje v mestu blagajno, ajo noče pokoriti se stni gospozni, tedaj mora v jeza toliko časa, da so plačani Illinoiski troški in denarna globi. Socialisti v mestu Vilori so se rli ti odredbi in priporočajo državljanom, da se ne po-

kore odredbi, ker je protiustavna. Obdržavali so velik protestni shod in mestnemu svetu so dopolnili peticijo, da prekliče odredbo. Mestni svet je zavrel peticijo. Do zdaj se je glasilo le 6 zamorcev, da bodo čistili ulice. Sodruži J. J. Montroli, J. A. Dowling in Sumner Roze so prvi beli ljudje, o dikterih so zahtevali mestni uradniki, da se pokoreti odredbi. Sodruži so se uprli in gnali so jih pred sodiščem, kjer se jim povedalo, da jih pozovejo še enkrat pokoriti se mestni odredbi in če ne vbojajo, da pojdejo v ječo. Sodruži so apelirali na višje inštitucije in če bo treba pojdejo tudi v ječo. Sodruži trdijo, da mestna vprava ne more siliti nikogar, da bi delal za 50e dnevne plače.

V Laportu, Ind. in okolici love kmetje in mestjani bivšega bankirja Roberta Greena, ki je sedel radi konjske tatvine v ječi, iz ktere je pogbenil in "nememu kmetu zopet ukradel konja.

Greene je bil podpredsednik "Merchants and Farmers Bank". Hotel je postati čez noč milijonar in pričel je špekulirati na borzi, kar se pa ni obneslo. Da bi svojo prazno blagajno zopet napolnil, je pričel kresti konje. Pa ni imel sreče. Kmalu je prišel pravice v pest in obleči je moral magrasti jetniški jopiči.

Tako se pogrezajo v blatu in močvirju stebri današnje kapitalistične človeške družbe — bankirji in drugi!

Iz New Yorka je došla vest, da je 21 harlemskih pekovskih majstrov kapituliralo po širitev demskem boju. Štiri tedne so se trudili, da bi svoje pekarne napolnili s stavkokazi.

Pekovski mojstri so zgubili bitko na eeli čerti. Odpustili so morali vse stavkokaze in plačati pekovskim pomočnikom, ki so stavkali, zasluzek za prvi maj in še nekaj dni poleg.

Osabni pekovski mojstri so izpravili pomočnike, ker so se na prvega maja vdeležili pohoda stavkujočih židovskih pekovskih pomočnikov kot pričetek za splošno stavko.

Pekovski mojstri so podlegli in pomočniki so zmagali sijajno. Tako zmagujejo delave povsod, kjer so dobro organizirani in zavedni.

V mesecu marcu t. l. so v sveti Rusiji oobsodili 143 oseb na smrt, 52 oseb je bilo obešenih. V Tambovu in Kuršu so trije oobsedjeni na smrt zvršili samomor. V Tambovu so napadli stražarja, muveli samokres, da so potem končali sebi življenje.

V prvem četrt letju 1909 je bilo oobsedenih 396 na smrt in smrtna sodba se je zvršila nad 230 osebami.

V prvih treh mesecih 1909 so plačali časniki 50,675 rubeljev denarni globe.

V Rusiji se še danes vlada v znamenju vislje in torbe.

Organizirani francoski in španski delaveci so odposlali španskemu ministru notranjih zadev 400 tisoč ton, ne da bi bilo boba plačati colnino, kubanski sladkor pa ima 35 odstotkov colninskega popusta. Sladkor z Habsburgovimi otokov in Porto Rico je colnino prost.

Vzlie temu bo pa trust prodaja sladkor, kot bi plačal za njeno colnino.

In to je humbug!

V nekterih mestih v državi Illinois je v veljavni mestna rediba, katera določa, da mesto lahko prisili vsakega državljana, 6 dni čisti in snaži mestne ulice ali pa plača tri dollarje v mestu blagajno, ajo noče pokoriti se stni gospozni, tedaj mora v jeza toliko časa, da so plačani Illinoiski troški in denarna globi. Socialisti v mestu Vilori so se rli ti odredbi in priporočajo državljanom, da se ne po-

Iz San Francisca se poroča, da je z Yrba Buena otoka, kjer je sola za pomorske vojence, ubeleno 15 pomorsčakov-vojencev. Pri vajah s čolni so obrnili rilec čolna proti kalifornijskem obrežju. Dasi je nadčolnar piskal na piščalko in jih zval nazaj, so vojenci vseeno odpluli proti obrežju in se izkrali. Do danes niso dobili čolna in begunov.

Ta beg vemo, zakaj se je podražila pšenica, zakaj jemo drag kruh. Mi jemo preveč? Tako je rekel železniški magnat in trustjan J. Hill. Torč smo sami krivi, ne Patton in enaka kapitalistična sivojat, ne današnji kapitalistični roparski sistem, da moramo plačevati visoko ceno za kruh.

To je isti milijonar Hill, ki je pred kratkim dejal, da ameriško ljudstvo živi predobro, ker porabi preveč mesja. To je isti Hill, ki z visokim prevoznim tarifom na železnici draži pšenico in meso.

Ta je res fina. Vsa banda zdaj vpije po znanem reku: "Primiti tatu!", da bi odvrnila od sebe pozornost. Malopridnežni razpošiljajo zdaj parnice za okradenim.

Kaj takega je mogoče le v ameriški republiki, kjer ljudska večina še slepo verjame kapitalističnim demagogom.

Tudi kak zvezni senator lahko govori včasih resnico.

Senator Owen iz Oklahoma je te dni govoril v rotundi Washingtonskega kapitola v ženskem društvu, ki je poznano pod imenom "Abraham Lincoln Circle". Senator je izjavil, da živo potrebujemo drugega Abrahama Lincolna, da osvobodi "bele sužnje". On trdi, da se sužnost črncev v dobi pred državljansko vojno prav malo loči od današnje bele sužnosti. Opisal je živo trdo delo v tvornicah, kjer morajo delave delati ves dan za nizke plače. "Zasluženje siromakov v ti deželi je posledica lova za dolarjem. Razmere so postale take, da mora narod pričeti z delom. Mi potrebujemo drugega Lincolnja, da reši ta problem," je dejal Owen.

"Novi Lincoln" bi ne mogel rešiti te naloge. Za tako delo je dandanes on sam človek preslab. Za to delo potrebuje moč ljudstva, ki danes še spri spanje pravičnega. Dokler se ozira v prvi vrsti na interes kapitalistov, toliko česa bomo tudi živel v sužnosti.

Vseeno pa dokazuje govor senatorja, da so pričeli tudi meščanski krožni drugega misliti, da že posamezniki obsojajo današnji gospodarski sistem. To je znatenje, da se bližamo gospodarskemu preobratu. Najbolj dokaz, da je vera omajana v današnji zistem, je ta, da je zistem sam omajan. Kapitalizem je svoj lasten grobokop!

Vladno poročilo iz Washingtona, D. C. javlja, da se je cena za poljske pridelke na debelo za 258 različnih pridelkov letos znižala za 52 odstotkov pri nakupu. Pri prodaji je pa cena za iste pridelke za 29 odstotkov poskoko.

Omenjeno poročilo dokazuje jasno kot beli dan, da trgovci na debelo derejo kmeta in konzumenta. Ni čudo, da se med trgovci na debelo množe milijonarji. Vzličnu bodo pa ti ljudje trdili, da so pošteno zaslužili denar, da niso kupovali in prodajali s skupškim dobičkom.

Cestnega roparja v Chicagu, ki je svojo žrtev oropal za 52 centov so oobsodili na smrt, 52 oseb je bilo obešenih. V Tambovu in Kuršu so trije oobsedjeni na smrt zvršili samomor. V Tambovu so napadli stražarja, muveli samokres, da so potem končali sebi življenje.

V prvem četrt letju 1909 je bilo oobsedenih 396 na smrt in smrtna sodba se je zvršila nad 230 osebami.

V prvih treh mesecih 1909 so plačali časniki 50,675 rubeljev denarni globe.

V Rusiji se še danes vlada v znamenju vislje in torbe.

Organizirani francoski in španski delaveci so odposlali španskemu ministru notranjih zadev 400 tisoč ton, ne da bi bilo boba plačati colnino, kubanski sladkor pa ima 35 odstotkov colninskega popusta. Sladkor z Habsburgovimi otokov in Porto Rico je colnino prost.

Vzlie temu bo pa trust prodaja sladkor, kot bi plačal za njeno colnino.

In to je humbug!

V nekterih mestih v državi Illinois je v veljavni mestna rediba, katera določa, da mesto lahko prisili vsakega državljana, 6 dni čisti in snaži mestne ulice ali pa plača tri dollarje v mestu blagajno, ajo noče pokoriti se stni gospozni, tedaj mora v jeza toliko časa, da so plačani Illinoiski troški in denarna globi. Socialisti v mestu Vilori so se rli ti odredbi in priporočajo državljanom, da se ne po-

liko, da bi se enkrat tekom dneva najedli do sitega. Tudi pogrešamo razredne razsodbe napram delavecem po nekterih ameriških sodnikih, zmanjšamo iščemo v razviti fotografske slike policieske sile, ki s krepelji vdriha po brezposelnih delavcev. Z eno besedo: Raztava v Seattle ni popolna in ni na vijušku časa.

Zdaj vemo, zakaj se je podražila pšenica, zakaj jemo drag kruh. Mi jemo preveč? Tako je rekel železniški magnat in trustjan J. Hill. Torč smo sami krivi, ne Patton in enaka kapitalistična sivojat, ne današnji kapitalistični roparski sistem, da moramo plačevati visoko ceno za kruh.

To je isti milijonar Hill, ki je pred kratkim dejal, da ameriško ljudstvo živi predobro, ker porabi preveč mesja.

Ta je res fina. Vsa banda zdaj vpije po znanem reku: "Primiti tatu!", da bi odvrnila od sebe pozornost. Malopridnežni razpošiljajo zdaj parnice za okradenim.

Kaj takega je mogoče le v ameriški republiki, kjer ljudska večina še slepo verjame kapitalističnim demagogom.

Tudi kak zvezni senator lahko govori včasih resnico.

Senator Owen iz Oklahoma je te dni govoril v rotundi Washingtonskega kapitola v ženskem društvu, ki je poznano pod imenom "Abraham Lincoln Circle". Senator je izjavil, da živo potrebujemo drugega Abrahama Lincolna, da osvobodi "bele sužnje". On trdi, da se sužnost črncev v dobi pred državljansko vojno prav malo loči od današnje bele sužnosti. Opisal je živo trdo delo v tvornicah, kjer morajo delave delati ves dan za nizke plače. "Zasluženje siromakov v ti deželi je posledica lova za dolarjem. Razmere so postale take, da mora narod pričeti z delom. Mi potrebujemo drugega Lincolnja, da reši ta problem," je dejal Owen.

"Novi Lincoln" bi ne mogel rešiti te naloge. Za tako delo je dandanes on sam človek preslab. Za to delo potrebuje moč ljudstva, ki danes še spri spanje pravičnega. Dokler se ozira v prvi vrsti na interes kapitalistov, toliko česa bomo tudi živel v sužnosti.

Vseeno pa dokazuje govor senatorja, da so pričeli tudi meščanski krožni drugega misliti, da že posamezniki obsojajo današnji gospodarski sistem. To je znatenje, da se bližamo gospodarskemu preobratu. Najbolj dokaz, da je vera omajana v današnji zistem, je ta, da je zistem sam omajan. Kapitalizem je svoj lasten grobokop!

Le malo besedi lastuje terminologija delavskega gibanja, ki se tako zlorablja, kot navede ne besede. Besede imajo veliko privlačno silo in marsikdo se navdušuje ob njih, ne da bi jih razumel.

V dvorani stoji skupina delavcev in razgovarja o raznih predmetih, kar nekdo zakriči vmes:

"To ni socialistično, kar je zvršil A." Navzoči mu pritrdirjo, ne da bi razmišljali o tem.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK.

Lastnik in izdajatelj:

Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, III.

Naročnina: Za Ameriko \$1.50 za celo leto, \$1 za pol leta.

Z Evropo \$2 za celo leto, \$1 za pol leta.

Oglas po dogovoru. Pri spremembah bivališča je poleg novega naznaniti tudi STARII naslovi.

PROLETARIAN

Owned and published EVERY TUESDAY by

South Slavic Workmen's Publishing Company

Chicago, Illinois.

Joe Jesih, President;

John Petrich, Secretary;

Frank Mladič, Treasurer.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada, \$1.50 a year, 75¢ for half year. Foreign countries \$2 a year, \$1 for half year.

ADVERTISING RATES on agreement.

NASLOV (ADDRESS):

"PROLETAREC"

537 So. Centre Ave., Chicago, III.

31

Dopisi.

Camas, Wash., koncem maja 09. Sodrug urednik Proletarca!

Za nas delavec je pa res vse povsod slabo. Po večjih mestih na obrežju tihega oceana, kot so: Los Angeles, San Francisco, Portland, Tacoma, Seattle in Vancouver, B. C. se dobi le s težavo delo; ako ga pa slučajno kdo dobi, je nestalno in traja le kakih par dni pri tlakovjanju mestnih ulic ali zidanju novih palač. Iskati stalno delo pomni toliko, kot stavit v loterijo.

Vsek dan narašča po teh mestih po tisoče delavev, kateri brezuspešno isčejo dela in zaslužka.

Na te brezposelne delaveve pa prežeta četa oboroženih mož "pravice" in "postave", ki arretirajo vsacega, kateri kihne narobe pa ga peljejo pred sodnika, da ga pošlje na cesto tlakovat, da se potem spremene sprehajajo po njih izvoljene dame s svojimi izvoljenimi.

Nekoliko boljše je v malih mestih, kot: Everett, Olimpia, Chehalis, Camas in Oregon City. To pa le vseled tega, ker delaveci ne gre do v taki množini v mala mesta kot v velika. Zato pa, kdor išče kje dela, naj ga nikar ne išče po večjih mestih! Ven na deželo fantje, kadar iščeta dela! Seveda se v sedanjem času tudi na deželi — po manjih mestih ne dobi vskdar lahko dela. Navadna plača je po teh krajih po \$2 za 12 urno delo; biti pa mora delavec priden in vleči kakor mula, drugega ga takoj odslove. Hrana in stanovanje stane od \$5—6 na teden. Če ima delavec še ženo in pol tucata otrok, se potem lahko izračuna, koliko mu ostane od tega denarja za slabe čase. V tem pa niti oblike ni zaračunjena.

Čudno vlogo igrajo pri Glas Naroda v New Yorku. Takoj po volitvah so pisali o strašni prosperiteti; in to so delali vzlje temu, da so delaveci pisali, da ni dela. Uradniki tega "delavskega" lista zasedujejo seveda le kapitalistične časnice, potem ni čuda, če so si vedno v protislovju s svojo logiko. Zadnji čas je začel ta list pisan delavecem prikupljive članke in se pokazal čisto na nestrankarskem stališču; ampak prav to je zopet nedosledno z njegovim delavskim gesлом. Nestrankarsko! Kaj je to? Kdo pa je danes brez strankarski? Nihče! Tudi Glas Naroda ni brezstrankarski, kajti on je priporočil republikanske kandidate, ne pa delavske — socialistične. Ampak g. Valjavec, ki je izvršil višjo šolo (mi mislimo, da on ni vršil nobene višje šole, op. ur.) bo gotovo rekel, da niso samo socialisti delaveci, ampak da so tudi republikanci in demokratični. Dobro.

Pričakovali bi pa od Valjaveca,

da se, da so le socialisti zavedni delaveci, in pa, da so republikanski in demokratični delaveci le šlapec in sukevji; futer kapitalistom.

Zakaj ne bi torej list, ki se imenuje delavski, — priporočil tudi delavski kandidate in bil torej dosleden v svojih načelih. — Kaj? načelih? — teh ne pozna biznis: in ta je tisti, ki zahteva od Valjaveca, da piše nedosledno.

Zakaj torej list, ki se imenuje

list za slovenske delavce v Ameriki — ne pove jasno, kdo so tisti falotje in sleparji, ki skubijo ljudstvo v Ameriki?

Ali ni so to republikanci, ki so

sedaj na krmilu in za ktere je tako navdušeno pisal pred volitvami Glas Naroda? Ali ne izgleda

to tako, kot bi kdo ustvaril slam-

natega moža in ga potem uničil z lastno roko, ker ni odvračal uspešno vrane iz debelače?

Tako je! Komedio uganjajo, komedio! Slovenske delavce v Ameriki se ima le za osle in bedake, ne pa, da bi se jih poučilo o resničnem položaju.

Pri G. N. dobro vedo, da so le socialisti za delaveca in ne republikane, ampak njim se gre za se, ne pa za delavec. Kaj bi na pr. rekel kdo meni, če bi izdajal en časnik z napisom za delavec, pa bi ob volitvah priporočal tem delavcem kapitalistične kandidate? Ali bi delaveci ne rekli, da jih držim za oste, ali da sem znored i t. d.? Gotovo je to neznačajnost; in če bi imel kaj časti v sebi, bi rekel, da sem jih za enkrat potegnil, a zanaprej ne bom več nosil napisa: list za slov. delavce v Ameriki. To bi bilo možato v odkritosrečno! V New Yorku tega seveda ne bodo storili, ker misijo loviti kaline na tisti naslov. Tako je; socialisti smo razredno zavedni, republikane, ki imajo denar tuji; ne zavedni so torej le tisti 'suckerji', tisti zatelebanci v svoje gospodarje, ki ob volitvah politično skebojo.

Glas Naroda vzgaja torej politične skebe. Jaz pa pravim: delaveci naj bodo vkljup — kapitalisti pa vkljup, potem bomo pa že videli, kdo bo močnejši. V tej skupnosti iščemo sredstev v dosegovem boljših časov in drugačnih razmer, kajti vse je odvisno le od delavevih samih in ne od tistih, ki se žive od njih žuljev.

Seveda je resnica, da dokler bodo delaveci politični in gospodarski skebali ter držali roke v žepu na voglu ulic — ne bo nič; nič ne bo tudi tako dolgo, dokler bodo delaveci mesto socialističnih listov čitali meščanske liste.

Bodimo torej eneržni in pojavmo vsem našim rešiteljem, da iz nas norec brijejo, pa se brigamo sami za našo usoudo.

Frank Šavš.

OD NEKOD.

V uredništvu demo-republikanskega, kapitalistično-'delavskega' liberalno-katoliškega, rodoljubno-vseslovenskega in vsezadolarskega \$\$\$ Glas Naroda \$\$\$ v New Yorku sedi otrok, dasi ima lahko brado in brke. Vsaj tako smo si misili, ko smo v 128 štev. omenjenega lista brali člančič z naslovom "Hands off!" V tem člančiku se spotika urednik "Glasa Naroda" nad newyorskimi socialisti, ki v kratkem ustanovijo privatne šole za svoje otroke, in ko čenča o ti skoz in skoz pametni akciji naših sodrugov v New Yorku, dozakujemo ravno s tem, da nima več svojega mišljanja, kakor deseten otrok.

"Glas Naroda" piše, da proti temu načrtu newyorskih socialistov bi se moral upreti vsak oče in vsaka mati, ki ljubi svoje otroke, in še celo družba za varstvo otrok (ha, ha, ha!) bi morala braniti, da ne bi smeli socialisti učiti svojih otrok o principih socializma.

Ne rečemo nič o pravicah sta-

rišev do svojih otrok, kajti dobro vemo, da socialisti učijo in vzgajajo svoje otroke kakor sami hočejo, in to bodo tudi storili, čeprav urednik "Gl. N." o tej stvari vsak dan napolni vse štiri strani Sacherjeve plakte. Povemo pa nekaj drugega. "Gl. N." tudi piše: "Čemu naj se že otroku v njejove nežnej mladosti odvzamejo vse najlepše iluzije, — (namreč s socialističnimi nauki) čemu naj se v mlađa sreca tako rano večprejje sovraživo in nezadovoljnost?"

Jej, dej, kako modro! Kaki trejalki bi morda prieurele solze. Torej nauko principe socializma, ki uči ljubezen do vseh trepičev, ljubezen do vseh trepičev ljudi na zemlji in boj vsemu kar je krivičnega, bi škodoval otroku — verski nauk pa, ki ga s takim veseljem vzbija v nežne možgane malih otrok ne škoduje nič, kaj? Ali katoliška šola dobro vpliva na nezrelega, plašnega otroka, ko mu z vsemi kričečimi barvami namača hudiča, pekleni ogenj in vse grozote izmisljene peklenškega trpljenja? To dobro dene otroku, kajne! Blaži mi srce in vzbija samostojno misli! In lepa in vredna, da eksistira na vse večne čase, je tudi vzgoja v burznozni šoli, ko zastrupljimi vladino ne samo z nemoralnim verskim pravljicami, temveč ji tudi pokazuje svet in življenje v lažniji obliki in navdušuje deco za prekrasne (!) zgodovinske do-

dodoge o človeškem klanju na bojiščih, ko so milioni umirali za "vladarja" ali "domovino". To je moralno in potrebno! Verski katekizem seveda ne vzbuja med otroci — nikakršnega sovražtva do drugega — in brezvercer! In tudi nacionalna šola ne seje sovražtva med otroci do otrok drugih narodnosti? Vesko-burzozna šola potuhnenosti, hlimbe, hinavstva, klečplazija, pasje poslušnosti in zločina naj eksistira — eksistira večno! Da bi se pa otroke takoj od mladega učilo resnice in jim večpilo temelj za samostojno mišljeno in razsodnost — tega pa ne, za ves svet ne! Tisoče in tisoče socialističnih delavev v Ameriki! Ni zlasti, kaj časti v sebi, bi rekel, da sem jih za enkrat potegnil, a zanaprej ne bom več nosil napisa: list za slov. delavce v Ameriki. To bi bilo možato v odkritosrečno! V New Yorku tega seveda ne bodo storili, ker misijo loviti kaline na tisti naslov. Tako je; socialisti smo razredno zavedni, republikane, ki imajo denar tuji; ne zavedni so torej le tisti 'suckerji', tisti zatelebanci v svoje gospodarje, ki ob volitvah politično skebojo.

Sovražnik licemerstva.

Popravek.

Seattle, Wash., 1. jun. 1909. Cenjeni sodrug urednik!

V mojem dopisu, priobčenem v 89 številki na drugi strani lista v 13 vrsti od spodaj se je vrinila neljuba pomota. Tam se čita: vsi so v zvezi (čitatelj bo misil, da delaveci) s temi agenti, in si potem dele dobilec. Prav bi se moralno čitati: bossi, (delovodje) so v zvezi z Employment agenti, in si potem dele polovico denarja, ki so ga delaveci plačali za službo.

Soc. pozdrav!

Ivan Šolar.

Naznanilo.

Naznanju se cenjenim sodrugom v Conemaugh, Pa., ktere vsemi pristopiti v socialistični klub, da to lahko stori dne 20. junija, ko bi imel klub sejo. Seja se vrši v prostorij Josipa Mele-ta, točno ob 9 uri zjutraj.

Na dnevnom redu bo mnogo vavnih točk, tičičih se soc. kluba.

S soc. pozdravom

S. Zabrič, tajnik.

Med zvezdami.

Dotičniki, ki 'služijo ljudstvu', so prvi, ki obogatijo.

Bedak ukrade jajce, pametni pa vola.

Katoliška moral: prevari hudiča in proglašen bo svetnikom!

Ljudje brez glav? So! Ne delajo nič, ne misijo nič, redijo jih kakor opice v cirku. Taki ljudje ne rabijo klobukov; navadno natikajo — krome in mitre.

Trohica plesnih možgan — snops — Konda — Mayer — Glas Svobode — pa škaf vode . . .

Imejte vendar umiljenje z Martonovim beraštvom!

Saksjerjev "Glas Naroda", ki bi rad delal nekako javno mnenje med ameriškimi Slovenci, je pred kratkim posvetil ljubljanskemu 'škofu' Jelgliču dolgo pridigo, ki se je pričela in končala s vsklikom: Bonaventura, ne v Ameriko! Nek človeški osel je namreč sprožil idejo, da bi se povabilo v Ameriko neko osebijo iz Ljubljane, kteri pravijo "škof". "G. N." je mnenja, da "škof" Bonaventura sicer sme priti v Ameriko samo kot Slovenc, nikakor pa ne kot "škof" in fehtar za svoje nepotrebne "zavode" v Št. Vidu nad Ljubljano. To je dobro. Vendkar, kadarkoli je "Gl. Nar." liberalen, je obenem tudi hinavški. Med tem ko v eni koloni sekajo Bonaventura, fehta v drugi za podrtijo neke ribniške cerkve na Kranjskem! Kje vam je logika, gospoda newyorskia! Bonaventurini "zavodi" res niso potrebni, a potrebna ni tudi kakšna ribniška cerkev, niti nobena cerkev! — da bi se za njo zbiralo krvave ameriške cente. Kajpada, mister Sakser, bi brž pojasnil, da fehtarija za podrtijo neke ribniške cerkve je le plišna ogromna!

Sakserjev "Glas Naroda", ki bi

rad delal nekako javno mnenje med ameriškimi Slovenci, je pred kratkim posvetil ljubljanskemu 'škofu' Jelgliču dolgo pridigo, ki se je pričela in končala s vsklikom: Bonaventura, ne v Ameriko! Nek človeški osel je namreč sprožil idejo, da bi se povabilo v Ameriko neko osebijo iz Ljubljane, kteri pravijo "škof". "G. N." je mnenja, da "škof" Bonaventura sicer sme priti v Ameriko samo kot Slovenc, nikakor pa ne kot "škof" in fehtar za svoje nepotrebne "zavode" v Št. Vidu nad Ljubljano. To je dobro. Vendkar, kadarkoli je "Gl. Nar." liberalen, je obenem tudi hinavški. Med tem ko v eni koloni sekajo Bonaventura, fehta v drugi za podrtijo neke ribniške cerkve na Kranjskem! Kje vam je logika, gospoda newyorskia! Bonaventurini "zavodi" res niso potrebni, a potrebna ni tudi kakšna ribniška cerkev, niti nobena cerkev! — da bi se za njo zbiralo krvave ameriške cente. Kajpada, mister Sakser, bi brž pojasnil, da fehtarija za podrtijo neke ribniške cerkve je le plišna ogromna!

Sakserjev "Glas Naroda", ki bi

rad delal nekako javno mnenje med ameriškimi Slovenci, je pred kratkim posvetil ljubljanskemu 'škofu' Jelgliču dolgo pridigo, ki se je pričela in končala s vsklikom: Bonaventura, ne v Ameriko! Nek človeški osel je namreč sprožil idejo, da bi se povabilo v Ameriko neko osebijo iz Ljubljane, kteri pravijo "škof". "G. N." je mnenja, da "škof" Bonaventura sicer sme priti v Ameriko samo kot Slovenc, nikakor pa ne kot "škof" in fehtar za svoje nepotrebne "zavode" v Št. Vidu nad Ljubljano. To je dobro. Vendkar, kadarkoli je "Gl. Nar." liberalen, je obenem tudi hinavški. Med tem ko v eni koloni sekajo Bonaventura, fehta v drugi za podrtijo neke ribniške cerkve na Kranjskem! Kje vam je logika, gospoda newyorskia! Bonaventurini "zavodi" res niso potrebni, a potrebna ni tudi kakšna ribniška cerkev, niti nobena cerkev! — da bi se za njo zbiralo krvave ameriške cente. Kajpada, mister Sakser, bi brž pojasnil, da fehtarija za podrtijo neke ribniške cerkve je le plišna ogromna!

Sakserjev "Glas Naroda", ki bi

rad delal nekako javno mnenje med ameriškimi Slovenci, je pred kratkim posvetil ljubljanskemu 'škofu' Jelgliču dolgo pridigo, ki se je pričela in končala s vsklikom: Bonaventura, ne v Ameriko! Nek človeški osel je namreč sprožil idejo, da bi se povabilo v Ameriko neko osebijo iz Ljubljane, kteri pravijo "škof". "G. N." je mnenja, da "škof" Bonaventura sicer sme priti v Ameriko samo kot Slovenc, nikakor pa ne kot "škof" in fehtar za svoje nepotrebne "zavode" v Št. Vidu nad Ljubljano. To je dobro. Vendkar, kadarkoli je "Gl. Nar." liberalen, je obenem tudi hinavški. Med tem ko v eni koloni sekajo Bonaventura, fehta v drugi za podrtijo ne

PROTI ALKOHOLU.*

Kaj obsegajo opojne pijače? Kako nastane alkohol? Alkohol je strup. — Nektere lastnosti alkohola. Pijače kakor pivo, vino, rudo in druge imenujemo opojne, ker tistega, ki jih pije, opijejo to zaradi tega, ker se nahaja v vseh snov, ki jo imenujemo alkohol. Zauživanje opojnih pijač je zaradi tega tako razširilo, da je bilo ljustvo dolgo časa v soti glede učinkov alkohola. Opijke pijače so se dolgo smatralo koristne, celo za neobhodno trebne in verjelo se je, da te pijače dajejo moč, in krepkost, da prenesejo prehavljanje, da daje gorkoto, da bistrijo um in da vse moge dobre lastnosti.iskavati hočemo jeli temu v temi tako in videli bodemo, kaj vam današnja veda o opojnih pijačah. Najprej moramo pa znamenite, da je v tem, da je v pijačah alkohol. Pivo se izlada in ta zo potep iz dobrem, največ je iz ječema. Iz pijač pa dobivamo tudi moko, iz tega se zopet peč kruh. Opijke torej kaša in kruh tudi, kar je pivo? Nikdar. A vendor se pivo in kruh iz ravno istrebuje. Razloček je v tem, da je v alkoholu v kaši in kruhu ga pa. Odkod je prisel alkohol v pijač. Iz ječema se dela slad, ki je slad. Ta se dene v velike posamezne, katere se napolni z gorko vodo in se dobro zmeša. Tako se razvije sladkor, ki je v sladu, vsedar postane voda sladka. Ta sladkor tekočina se imenuje mladina. Ona gosta na dnu, ki ostane, se opusti mladino odteči, se premeneje gošča. V mladini še ni alkohola. V mladino se deva hmelj, kar je da grenak okus, a tudi še nima alkohola. Tedaj se može v mladino še kasnje. Kasne so rastline, ki obstoje iz mladine, takojem enovanih bakterij, katere se lahko vidi samo z ročnogledom ali s povečevalnim sklokom. Bakterije imajo zelo raznolikih. Začne se takoj boj med bakterijami in sladkorjem; bakterije končno zmagajo; sladkor zgne in iz njega nastanejo novi snovi: alkohol in ogljikov kislina. Alkohol nastane tekočina ali v sledi kipenja sladke tekočine. V sledi kipenja nastane alkohol v vino. Čisti sok grozdov še nima alkohola; ako pridejo torej v sladki sok bakterije in to izkaša ali z grozdnimi luščinami, sladki sok takoj kipeti in se razdeli v alkohol in ogljikovo kislino. Rakija se dela tako, kakor pivo, samo da se izpeljena tekočina destilira. Pri tem kruha denejo se tudi v bakterije in tudi tu nastane alkohol; ali ta zgne pri tem pečenju. Pri izdelovanju alkohola prostih pijač usmerti se toplo bakterije, tako da ne nastane nobeno kipenje. Z čisto navadnim poskusom se zamore do znači, da je v vino in pivu alkohol. Večina otrok je že videla lotko z kuhaločno se vodo. Mogoče je tedaj kateri nagnil čez lotko z gorečo šibico v roki, da bi jo videl. Toda šibica je vgasila tako, ko jo je držal nad kuhaločno se vodo, kajti para, ki se pogigne iz lonce je vgasnila plama. Vodna para torej vgasne ognje. Slično kakor voda, zamore kuhati alkohol. Voda kipi pri 0°C, alkohol pa že pri 78°, to je pri mnogo nižji topotliki kakor voda. Tudi alkohol prehaja pri hranju v paro. Poskus 1. V stekleni retorti nalijmo pivo. To retorto držimo nad plamenom goriva in žgira. Prej, kakor začne kipeti, izpreminja se v njem oblikujejo se alkohol v paro (še pri tem se začne voda sprememati v paro) ker začne alkohol kipeti kakor voda. Para alkohola prihaja pri odprtini retorte. Tu jih lahko prizgemo s pomočjo vidimo, da gore z velikim modrim plamenom. Vodna para gori, ogljikova kislina tudi ne gori, a kakšna druga snov tu ne more nahajati; torej je voda para alkohol. Poskus 2. S tem postopanjem zamoremo v vino dokazati, da ima alkohol. Vidimo torej, da se nahaja opojnih pijačah alkohol. Alkohol je pa strup. Odkod vemo to, je alkohol strup? Skušnje in zdravniška veda našo o tem podvajajo. V vsakem zdravniškem, v katerem se govori o strupu, najdemo med drugimi tudi alkohol. Na Ruskem je umrlo po

To razpravo prinašamo iz "Balkančanca", ker je dobra in učna za naše rojake.

(Dalej prih.)

uradnih poročilih v letih 1888—1893 24,481 ljudi vsled zaspravljenja z alkoholom. Iz tega vidi se, da alkohol povzroči smrt, ako se ga velika množina zavžije. Ali tudi tedaj, ko ne povzroči smrt, škodi vedno telesu. Vidimo to tudi pri drugih strupih n. pr. pri arseniku, da ne povzročijo takoj smrt, ako se jih zavživa v manjših množinah. Alkohol se lahko pristeve torej brez vsakih pomislekov med strupe; alkohol ima vse lastnosti stuprov, zamore povzročiti daljšo ali krajsko bolezni in zamore nazadnje povzročiti hitro ali počasi smrt. S primernimi poskusi spoznamo lahko nekoliko najbolj znatenitih lastnosti alkohola in jih primerjamo z lastnostmi vode. Poskus 3. Beljak svetega kokošega jajca denimo v štiri skledice. V prvo priljimo nekoliko dušikove kisline: beljak se skrči; v drugo priljimo karbovno kislino: beljak se ravno tako skrči; v tretjo priljimo nekoliko alkohola: učinek je ravno takoj kakor pri obeh prejšnjih strupih. Priljemo v četrto nekoliko vode, tako se beljak ne zmanjša ampak postane vedno večji. Vsak otrok ve, da se sladkor v ustih razstopi. Ako denemo pa v alkohol košček sladkorja, leži tam lahko celo leto, pa se nebo raztopi. Alkohol izsesa vodo iz snovi, s katerimi pride v dotik, in jih naredi vsesled tega bolj trde. Poskus 4. V dve skledice nalijmo rincino olje. V prvo denimo čisti alkohol: olje se razpusti. V drugo priljimo vodo, vidimo, da ostanete olje skupaj in je oddeljeno od vode. Iz tega razvidimo, da razpusti alkohol tudi olje, "katero se ne razpusti v vodi. Te lastnosti alkohola si moremo zapomniti, da budem poznejne lažje opazovali njegove učinke na človeško telo. Videl smo torej, da imajo opojne pijače alkohol in da je alkohol strup.

II. Upliv alkohola na krvni tok. V našem telesu se nahaja kri v takozvanih krvnih ceveh, katere lahko primerjamo cestem iz tengega gumija. Središče, iz katerega se razvija kri po cestem telesu, je srce. Mislite si reko, ki teče skozi mesto. Ljudje iz dežele prihajo na svojih čolnikih v mesto in prinašajo s seboj jestvine, a iz množičnih hiš zlivajo ljudje in reko umazano vodo in mečajo v njo različne odpadke, katere odnaša reka. Na ta način prinaša reka v mesto potrebne stvari in odnosa nepotrebne in škodljive snovi. Tok krvi v človeškem telesu je podoben taki reki. S tem, da prihaja kri v posamezne dele človeškega telesa, v glavo, v noge itd., prinaša s seboj potrebno hrano in pri odtekjanju odvaja nepotrebne snovi. Ako opazujemo kapljico krvi pod povečevalnim steklom, vidimo, da obstoji kri iz krvne tekočine in iz krvnih teles. Ta krvna telesa so zopet dvojna: rdeča in bela, rdečih je pa več kakor belih. Krvna telesa so tako majhna, da jih je v kapljici, ki visi na koncu igle, približno milijon. Kakšen pomen imajo rdeča telesa? Človeško telo potrebuje hraničnih snovi, katere mu dovaja kri, pri čemur ima zelo važno vlogo hrana. Da v peči gori, ne zadostuje samo les, oglje itd. ampak je potreba tudi svežega zraka. Ako zapremo pri peči vsa vrata, ne morejo drva goreti, kajti da ogenj gori, je potreba kisika, ki se nahaja v svežem zraku. Človeško telo potrebuje k onemu procesu "gorenja" v želodezu tudi kisika iz zraka; pri toku skozi zraka nabirajo ravno ta rdeča telesa ta kisik in ga razdele na različne dele telesa. Videl smo, da alkohol beljak zato skrči, ker iz vseh snovi, s katerimi pride v dotik, izsesa vodo. Ako se piknemo v prst in na kri nakapljamo alkohol, vidimo pod drobnogledom, kako hitro se nehajo rdeča telesa pregibati, kako se spremenijo in kako začnejo po nekoliko minutah umirjeti, medtem ko kažejo za drugih okolnosti popolnoma drugačno sliko. Tako hitro in tako uničuoče pa ne deluje alkohol v krvi v telesu, kajti tu deluje v mnogo bolj redkem toku. Vendar deluje alkohol vedno bolj uničuoče na rdeča krvna telesa, tako da ta ne morejo tako kakor prej nabirati kisika iz zraka, ter ga podleti drugim delom telesa. Ker se pa razven tega alkohol v telesu sam razkrinja, in pri tem mnogo kisika potrebuje, odvzema s tem rdečim telesem preveč kisika, in ta ne morejo izvrševati svojo nalogo.

(Dalje na 4. str.)

TOLSTOJ IN VOJNA.

Ni ga bilo dosedaj genija, ki bi s tako silo zastopal idejo ljubezni do bližnjega in torej obsojal vojsko in vojno nego Tolstoj. Sam bivši častnik junak izraza obleganja Sebastopola, je postal odločen sovražnik vsakega vojnega dela. Najkrasnejše umetniške slike boja in vojne, kolikor nam jih je dosedaj dalo slovstvo, so one izpod Tolstojevega peresa. Dasi človek že iz teh slik izgublja oni fantastični pojem o boju in vojni, ki se umetno vzgaja v soli in cerkvi, dasi čitatelju Tolstojevih slik postaja boj oduren in nečloveški, je prispeval nastop Tolstoja proti boju in klanju ljudi med seboj do viška, ko se je Tolstoj povpel na vrhunec svoje slave. Več svojih pisip je dal Tolstoj duška svojemu ogorčenju proti izpreminjanju držav v bojne sile in morda nikjer ni govoril tako resnično in rezko, kakor v odgovoru na "pisimo ruskega felveblja". Na Tolstoja se obračajo često polni zaupanja priprosti ljudje v svojih dvojih in dušnih bojih in Tolstoj vsikdar odgovarja, kjer sluti resno vprašanje. In tako je odgovril ruskemu felveblju:

Vsi se čudite temu, da vojake učete, da se smejo ljudje ubijati v gotovih slučajih in na vojni, dočim v sv. pismu, katero priznavajo tudi oni, ki tako učete, ni najti nicesar podobnega. Vprašate: "Ali je to prevara, čemu se ta prevara vrši?" Da, to je prevara, čemu se ta prevara vrši?" Da, to je prevara, storjena na korist onih, ki so navajeni živeti ob znoju in krvi drugih ljudi in ki so s tem ciljem izprevrigli učenje Kristovo, dano ljudem v blagor, sedaj pa v svoji izvršeni obliki tvori glavni izvir vse ljudske bude. In to odtod. Vlada in vse one osebe višjih stanov, ki se naslanjajo na vlado in žive od tujega truda, morajo imeti sredstva za vladanje nad delavnim ljudstvom in sredstvo za to je vojska. Bramba pred vnanjimi vragi je samo izgovor. Nemška vlada plaši svoj narod z Rusijo in Francijo, Francija plaši z Nemci, ruska vlada plaši svoj narod z Francozi in Nemci in tako po vrsti vse vlade. In ne Nemci, ne Rusi, ne Francozi sami nikakor ne žele vojevati se sosedi in drugimi narodi, marveč žele živeti žnjimi v miru in se boje vojne bolj nego vsega na svetu. Vlade in višji, prazni stanovi delavnega ljudstva, postopajo kakor cigan, ki za vogom svojega konja nabija in se potem pred kupej privarja, kakor da bi ga ne mogel udarati. Vlada načriva svoj narod in druge vlade, a potem se privarja, da zaradi blagra in obrame svojega naroda ne more drugega, nego napovedati vojno, ki zavrel postava koristna generalom, oficirjem, uradnikom, trgovcem in sploh bogatim razredom. V bistvu je vojna le neizbežni posledek obstoja vojske, vojske pa so potrebne vladam samo radi vladanja nad lastnim delavnim ljudstvom.

In to je prestopno! In najhujše na tem je to, da vlade v svrhu, da bi imelo razumen razlog za svojo oblast nad ljudstvom, izpostavijo ono najvišje ljudem znameno religiozno učenje, to je krščanstvo in tem učenju, vzgajajo lastne podanike. To učenje je v bistvu protivno ne le boju, marveč vsakemu nasilju, zaradi tega so morale vlade, da bi se dalje vladale nad ljudstvom in da bi se poleg tega štele za krščanske, izprevreči krščanstvo in skriti njeni istiniti zmizel pred ljudstvom in ga tako oropati blagra, ki ga jima je prinesel Kristus.

Ta pretvara krščanstva se je napravila že davno, še pri carju Konstantinu, katerega zato pristevajo k svetnikom. Vse naslednje vlade, posebno naša ruska, se trdičijo z vsemi silami, vzdržati to pretvarjanje in ne dati videti ljudstvu istinito zmisel krščanstva, ker bi narod, uvidevši istinito zmisel krščanstva, razumel, da vlade s svojimi davki, vojaki, trdnjavami, vislicami in goljufi-duhovniki ne le da niso stebri krščanstva, za kar se saniti Štefano, ampak da so največji vragi njega. Ljudstvo, davljeno, opano, nedeno, nevedno, izumira. Zakaj? Zato, ker je zemlja v rokah bogatašev, ljudstvo zajeto po fabrikah, zavodih in dinah, zato ker iz njega derejo davke in nižajo ceno njegovemu delu, višajo pa ceno temu, kar mu je potrebno. Kako

Listnica upravnosti.

John Snoj, Fort Scott, Kans.: gl. tajnik soci. organizacije želi izvesti, kaj naj ukrene s sveto, ki ste mu jo poslali pred časom v načavo drž. pravice.

Naši zastopniki.

La Salle, Ill.: John Puček. Conemaugh, Pa.: Frank Podboj. Kdo želi biti zastopnik lista od naših sodrugov naj nam to naznači, da mu pošljemo pobotne knjizice.

Listu v podporo.

Frank Šav, Camas, Wash., \$5, Sikst Bukovnik, Camas, Wash., 25 et.; Andrej Krničar, Camas, Wash., 10 et.; Ignacij Malavašič, San Francisco 50 et. Hvala poštovanim darovalcem.

Dolžnost vsakega socialističnega je, podpirati svoje časopise. Agitirajte za "Proletarca". Pridobite mu nove naročnike.

VELIK PES,

kotoma leta dan, 2. črvenja in štiri palec visok se proda. Več pri lastniku:

Franku Prapotniku, 586 N. Broadway St., Aurora, Ill.

Vabilo na prvo veselico

slov. ženskega društva "Nade"

S. N. P. J.

ktorje priredi

v soboto zvečer dne 12. junija '09.

v dvorani pri g. Franc Čehu,

568 So. Centre Ave.

Vstopnina in prigrizek prost. Cvetlični šopek 10c. — Začetek ob pol 8 uri. Igrala bo tamburaška godba. Za obilen obisk se pripomore.

ODBOR.

POZOR!

Mogoče kdo misli, da v Chicagi ni dobiti tacega mesa kot v starci domovini. Ampak to je zmota!

Pri meni se dobi: domače klobuse, domače suho meso, žive kokoši, čiste kokoši in meso vse vrste.

Cene najniže, blago najbolje.

MIHAEL LACKOVIČ, 376 W. 18th St., Chicago.

Slovencem in Hrvatom!

zasmajamo, da izdelujemo raznovrstne

obleke,

po najnovejšem krovu. Unisiko delo; trpežno in lično dajti v delokrog oprave — oblek.

Pridite in oglejte si način izdelave.

Z vsem spoštovanjem

J. J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS-TAILORS.
595 600 BLUE ISLAND AVE.

Junij - mesec nevest.

Njh dom ni popoln samo s pohištvo, one morajo imeti tudi dobre slike.

Willie

izkušeni fotografist je poznat za dobre ženitbene slike.

391-393 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO.

TELEFON CANAL 287. USTANOVLJENO 1883.

Slovenci Pozor!

Ako potrebujete oblike, klobuke, srajce, kravate, ovratnike ali druge potrebne reči za moške -- za delavnik i praznik, tedaj se oglašajte pri meni, kjer lahko govorite v svojem materinem jeziku.

Cistim tudi stare oblike in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURAJ MAMEK, 581 Center Avenue, blizu 18. ul., Chicago

SLOVENSKO-ČEŠKO-HRVATSKO POMOŽNO (stavbinsko) DRUŽSTVO

je otvorilo v pondeljek 3. maja svojo drugo serijo v društvenih prostorih pri g. Martin Potokarju 564 So. Centre Ave., ogel 17. ulice, kjer se vrše redne seje vsak pondeljek zvečer.

Denar se posluje na male obresti brez nadaljnji stroškov v najkrajšem času.

Delnic po 25 centov. Dobijo se v društvenih prostorih ali pri učnikih:

George Mamek, predsednik, 581 So. Centre Ave.

Joseph Šiman, tajnik, 570 So. Centre Ave.

Martin Potokar, blagajnik, 564 So. Centre Ave.

Frank J. Petru, notar, 591 W. 18th St.

Jutranja dolžnost.

Na vse zdaj ko se zbudite, se začne za Vas nov dan v življenju. Bo to lep dan? Posvetujte se pred Vaš

